

▣ Више од три четвртине Мађара који су на прошломесечним изборима гласали за Петера Мађара жели да његова влада учини више у борби против климатске кризе, а више од 70% очекује да заштити права ЛГБТQ+ заједнице, показало је истраживање.

Опозициона странка Тиса, коју води Петер Мађар, освојила је двотрећинску већину на изборима, чиме је окончано 16 година власти Виктора Орбана. Нови премијер биће инаугурисан у суботу, неколико недеља након што су резултати избора у Мађарској изазвали славље у Будимпешти и Бриселу.

Мађар, бивши члан Орбанове десничарске популистичке странке Фидес, има конзервативну политичку позадину и током кампање избегавао је да се изјашњава о прогресивним темама, вероватно како не би дао материјал медијима, од којих је, према проценама, око 80% под контролом Фидесових присталица.

Ипак, анкета спроведена у данима након избора, а објављена у четвртак, указује на то да бирачко тело странке Тиса нагиње ка прогресивним ставовима, што наговештава супротстављене притиске са којима ће се нова влада суочити.

Око 77% испитаних бирача Тисе подржава амбициозну климатску политику, док 71% подржава или делимично подржава заштиту права ЛГБТQ+ особа, области у којој су током Орбанове власти забележена значајна назадовања.

Шта бирачи очекују од Петера Мађара

Павел Зерка из Европског савета за спољне односе, који је наручио истраживање, рекао је:

- То је било моје највеће изненађење у овом истраживању. Постоји врло јасан мандат да нова влада заузме прогресивнији став. Али зависи да ли ће Мађар гледати своје бираче или целокупно бирачко тело, јер је мађарско друштво по овом питању много подељеније.

Мере које Петер Мађар и његова влада планирају у вези са климатским променама и правима ЛГБТQ+ заједнице и даље су нејасне, упркос више од две године кампање и изборном програму од 240 страница.

Истраживање је показало и друге области у којима би влада могла бити растрзана између различитих праваца: иако бирачи у великој мери желе промене, подељени су по питањима важним за ЕУ, попут подршке Украјини и потребе да Мађарска смањи зависност од руских енергената.

Док је 64% испитаника навело да очекује побољшање односа са Кијевом, подршка украјинским ратним напорима остаје ниска - 24% подржава финансијску помоћ, а 12% војну подршку. Више од половине испитаних, њих 52%, противи се прекиду увоза руских енергената.

- Убедљива победа Петера Мађара била је глас за унутрашње промене, а не за геополитички заокрет - рекао је Зерка.

- Иако су Мађари спремни да окрену нову страницу после година корупције и изолације, јасно су повукли црвене линије када је реч о енергетској независности и националној безбедности.

Резултати указују да ће покушаји ЕУ да редedefинише односе са Мађарском делимично зависити од тога да ли ће Мађару бити омогућено да се најпре фокусира на унутрашње реформе, док Унија истовремено настоји да деблокира милијарде евра замрзнутих фондова.

Зерка упозорава:

- Брисел би желео да искористи прилику за шири заокрет. Али ако превише инсистира, може скренути пажњу нове владе са унутрашњих питања и довести премијера у позицију да га бирачи виде као некога ко је приморан да прихвати непопуларне компромисе.

Орбан и даље има утицај

Као упозорење навео је Пољску, где је популарност Доналда Туска опала због политичке поларизације која отежава спровођење реформи.

Ипак, 79% испитаника очекује побољшање односа са ЕУ, а 73% верује да ће Мађарска добити приступ замрзнутим фондовима.

У Српској, подршка Украјини је остала висока, иако се мењала приоритетна питања. Иако се подршка Украјини мењала, она је остала висока.